adiūctam. Nō enī tā gaudꝫ ſubuētū eē ſuę neceſſitati· ꝙ illoꝝ cō gratulatur fecūditati.
Uel fructū ab. Id eſt· vt fruct⁹ iuſticię veſtrę abūdās ſit· cum ratōnem deo red dideritis de factis ve ſtris.
In odorem ſuauitatis. Quę placent deo vt odor ſuauiſſimus. Cōpant enī oratōni ꝙ eſt incenſuꝫ di· vnde dr. Date elemoſinaꝫ· ⁊ ipſa orat ꝑ vobis ad deum.
Impleat deſiderium. Non in terrenis· ꝟ in gloria. Ut gloria chriſti ē implere deſideria ſanctorū vel vt ipſe inde ſit glorioſus
Coloſſenſes. ſunt aſiani. Quib⁹ non ipe apoſtol⁹ ꝑdicauit· ꝟ eius diſcipuli archipp⁹ ⁊ epaphras. Archippus vero ī eos miniſteriuꝫ acceperat Epaphras aūt ex eis oriūdus ab apſo īſtruct⁹· doctrinam archippi cōfirmauerat. Superuenientib⁹ aūt pſeudo aplīs ⁊ carnales obſeruātias ꝑdicantib⁹· dubiū erat q̇b⁹ poti⁹ credēdū eēt. Uñ paulus cui⁹ autoritas celebris erat: q̄ſi medi⁹ iudicat ꝗ ps poti⁹ ſit tenēda. Deſcribit aūt xp̄m et ei⁹ bñficia· qūo ē ſufficiēs ad oīa. Carnalia vero prorſus īprobat vt deinceps ſincere fidē xp̄i teneāt. Inſtruit etiaꝫ moralit̄ confirmās q̇dq̇d illi docuerāt. Et ē intētio ei⁹ in hac ep̄la cōfirmare coloſſenſes ī eadē fide ⁊ doctrina· quā a diſcipul' ei⁹ accepant· ⁊ nō in alio ꝑter xp̄m ſpem ponēdā eē docere.
Paulus. Solito more ſalutatōeꝫ ꝑmittit. Qua ꝑmiſſa d̄ bonīs coꝝ grās agit· ⁊ fidē ⁊ dilectōꝫ ꝯmēdās orat vt perficiant in xp̄o cui⁹ bñficia ⁊ ꝑmatū ꝟm vtrāqꝫ naturā cōmendat· deinde ſui miniſterij dignitatem cōmemorans monet ne ꝑ phīloſophiā vel legis cerimonias ſeducti· a xp̄o recedāt

ſ muneribus
Replet⁹ ſum acceptis ab epaphro
ſ mihi.
dito quę miſiſtis in odorem ſuaui
ſ hec ſunt hoſtia qua detur vobis vincere hoſtes quam accipit deus placide
tatis· hoſtiam acceptam placentē
ſ vos me repleuiſtis ·|· ſ non in terrenis ſed in gloria ſ vt nihil deſit vobis
deo. Deus autem meus ·|· impleat
ſ ſcd̄m ꝙ diues eſt· ⁊ plus poteſt dare ꝙ̄ quis mereatur
om̄e deſideriū vr̄m ſcd̄m diuitias
† ſ per quem omnia ·|· ſ deus impleat inde autē ei gratie.
ſuas ī gloria † ī chriſto iheſu. ·|· Deo
ſ vſqꝫ
autem ⁊ patri noſtro gloria in ſęcu
la ſęculorum amen. Salutate om
ſ ꝙ ſanctus eſt· a chriſto eſt
nem ſanctum in chriſto iheſu. Sa
lutant vos qui mecuꝫ ſunt fratres
Salutant vos omnes ſancti· ma
ſ Hos ſignificat propenſiorem affectum habere circa illos.
xime autem qui de cęſaris domo
ſunt. Gratia domini noſtri iheſu
† ſ ratione· vt ſemper ſana ſit· ⁊ in ſpiritualibus abundet.
chriſti cum † ſpiritu veſtro amen.

Epiſtola ad philippenſes explicit.
Argumentum in epiſtolam ad coloſſenſes incipit.

COloſſenſes ſicut ⁊ laodicenſes ſunt aſiani· ⁊ ipſi ꝑuēti erāt a pſeudo apoſtolis· nec ad hos acceſſit ipſe apoſtolus. Sed eos per epiſtolam corrigit. Audierant enī verbum ab archippo· qui ⁊ miniſterium in eos accepit. Ergo apoſtolus iam ligatus ſcribit eis ab epheſo per tichicum diaconem· ⁊ oneſimum acolythum.

C. I.

ſ cognito omnibus nōie
PAulus apo
ſ Ecce autoritas dicendorum
ſtolus iheſu chriſti
ſ quod non pſeudo.
per voluntateꝫ dei
ſ qui eſt vir magne autoritatis ſ ſcripſit.
⁊ thimotheus frater· his qui ſunt
ſ maioribus ſ minoribus.
coloſſis ſanctis ⁊ fidelibus fratri
† ſ Et quia ſancti ⁊ fideles eſt ·|· ſ per gratiā chriſti· non in lege. ·|· ſ hoc modo ſalutat ſ remiſſio peccatorum
bus † in ·|· chriſto iheſu. ·|· Gratia vo
† ſ mentis reconciliatio ad deum ·|· ſ quia deus. et pater poteſt et vult·
bis ⁊ † pax ·|· a deo patre noſtro· ⁊ do
mino iheſu chriſto. Gratias agi

ſ quia deus ⁊ pater: poteſt ⁊ vult
mus deo ⁊ patri domini noſtri ihe
ſ per quem nobis omnia ſ etiaꝫ † ſ vt creſcatis in melius.
ſu chriſti· ſemper pro vobis † oran
† ſ Ecce vnde gratias agit ·|· ſ qua creditis ipſuꝫ deum ⁊ hominem eſſe † ſ eſſe
tes· † audientes ·|· fidem veſtram † in
† ſ non ocioſam ſ per operis exhibitionem prouenientis ex ea oſtenſam
chriſto iheſu· ⁊ dilectionē † quā ha
betis in ſanctos omnes· propter
ſ non humanam laudem· non pro terreno emolimento. ſ rem ſperatam. † ſ modo non apparet ·|· ſ tantum ab eterno reddenda
ſpem † quę repoſita eſt ·|· vobis in cę
† ſ qūo ergo res tam latens ſperatur ſ vt certā haberetis ·|· ſ Quod tenendum eſt· quia ⁊ plene verum· ⁊ bonum nuncium· ne ergo alibi ſpem illam queratis· quaꝫ prius intellexiſtis·
lis· † quam audiſtis ·|· in verbo veri
† ſ euangelium ·|· ſ non primi habuiſtis· ſed per alios venit ad vos· nec ſoli habetis.
tatis euangelij † quod ·|· peruenit ad
vos· ſicut ⁊ in vniuerſo mundo eſt
ſ fructificare facit † ſ creſcere facit
⁊ fructificat † ⁊ creſcit· ſicut ⁊ in vo
ſ eſt ·|· ſ per archippum ſ non per ſuperadductos· ſed per primos ſ credendo
bis ex ea die qua ·|· audiſtis et co
ſ diſcernendo † ſ Scilicet ·|· ſ quod totū ex deo.
gnouiſtis † gratiam ·|· dei in veritate
ſ a prima die audiſtis veritatem· ſicut poſt didiciſtis eſſe veritatem per epaphram. ·|· In ore duorum ſtat omne ver· † ſ predicationem archippi cōfirmante.
ſicē didiciſtis ab † epaphra chariſſi
† ſ quia nobiſcum predicator
mo ⁊ † conſeruo noſtro qui eſt fide
† ſ pro ſalute veſtra ſ non ꝑ veſtris reb⁹ ·|· ſ electus a chriſto· vel qꝛ dona dei miniſtrat· vel chriſto offert bona veſtra
lis † pro vobis ·|· miniſter chriſti ihe
ſu: qui ⁊ manifeſtauit nobis dile
ſ ad deum ⁊ proximum ſ fundataꝫ ·|· ſ ſancto non in carne ·|· ſ ecce quid orat
ctionem veſtrā † in ·|· ſpiritu. ·|· Ideo
ſ hec de vobis
⁊ nos ex qua die audiuimus· non
ſ pro vobis † ſ quaſi pro meritis que pro vobis exhibemus.
ceſſamus orantes ⁊ † poſtulantes
ſ vt plene cognoſcatis quid deus velit· quid nō ⁊ hoc per partes exequitur.
vt impleamini agnitione volunta
ſ Scilicet † ſ rerum· que actiue vite ſunt.
tis eius· in omni † ſapientia ⁊ intel
ſ cognitione ſpiritualium· que ſunt contemplatiue † ſ poſt ·|· ſ operando bene ſ agatis per bona opera.
lectu ſpiritali· † vt ·|· ambulantes
ſ vt deceat deū· vel digni eo premio † ſ ita ſciliꝫ ·|· ſ negocia vite actiue et contemplatiue ·|· ſ deo
digne † deo ·|· per omnia ·|· placentes
ſ et ſ in maius.
in omni opere bono fructificātes·
ſ per hanc vite puritatem. † ſ in cognitione deitatis ·|· ſ Et poſt hanc promotionem oramus ne relabamini
⁊ creſcentes in † ſcientia dei· ·|· in om
ni virtute confortati. ſecūdum po
ſ ab eo qui illuminare potuit ſ manentes
tentiam claritatis eius. In omni
ſ contra aduerſa ·|· ſ diutini laboris ·|· ſ Et hoc non ex triſticia vel neceſſitate
patiā ⁊ ·|· longanimitate ·|· cū gaudio

Tandē oēs ſimul ꝟm ſexus ⁊ ętates ⁊ condicōes moraliter īſtruit ⁊ ī fine archippū ꝯmonꝫ ſollicitū fore ſuſcepti miſterij· ꝑmittēs āt ſalutatōꝫ ait· Grā ⁊c.
Apoſtolus. Nota oib⁹ dignitate. Recte hic aplm ſe noīat· qꝛ ⁊ his aplus erat· q̇bus ꝑ diſcipulos ſuoſ ꝑdicauerat.
Gratias agimus. Oñdit bona q̄ receperūt· dū pro his gratias agit.
Sicut et in vobis. Id eſt· ita pure ⁊ vere· ſicut ꝑ me ⁊ alios venit in vniūſum mundū· ⁊ adhuc manet in eo. Q. nō min⁹ vobis factū eſt ꝙ̄ in alijs eccleſijs· cum ſit in mūdo euāgeliū· fructificat ibi ꝑ bona opera ⁊ creſcit augmēto ſciētię· vel numero fideliū Nō per hoc ꝙ pl⁹ habeāt ꝙ̄ vos· ꝟ ita h̄ facit: ſicut ē in vobis· ⁊ idō nil debetis ſupaddere.
Pro vobis. Quoꝝ ſalute deſiderans cepit archippuꝫ adiuuare.
In ſpiritu. Qꝛ pro ſpūalibus nō pro carnalib⁹ diligitis
Impleamini in oī ſa. Magnū eſt plene ſcire q̇d deus velit· in oīb⁹ reb⁹ actiuę vitę ⁊ ꝯtēplatiuę.
In ſcientia dei. Ut non ignorēt fidei ſuę ſpēm. i. rē ſperatā vñ firmi erūt.
In omni virtute. Vos dico confortati a deo in omni virtute· caſtitate· ſ· et cęteris. Nō bene pōt ille qui eſt claritas patris· i· filius. Uel ꝟm quod claram cognitōnem vobis dedit.

Gratias agentes. Hactenus vn̄ gratias agit ⁊ quid orat eis. Iā incipit q̄ lex non prodeſt. ſ; nocet ⁊ chriſt⁹ ad oīa be ... ſufficit. Q̄d inde pt ſciri. cū ipſe ⁊ alij apl̄i q̄ in legalib⁹ fuerāt: eis dimi... ... chriſtū cōfugerunt. Pro vobis oramus nos: grās agētes deo. ideo q̄z dignos facit. q̄d nunq̄z lex potuit. Sors ē hereditas q̄ nō meritis ſ; diuina electōe datur ſāctis patriarchis ⁊ pphetis ⁊ iō per grām nō per legē eſt ſ̄rēda. Dignos fecit non ī lege. ſ;. In lumine. i. per deum qui ē lumen de lumine. cui⁹ grā illuminamur. Vel in lumine. i. ī clara cognitōne. a q̄ deuians cadit in tenebras.

Sortis. Volūtas dī in hūano genere ſors eſt. apud quē n̄ eſt iniq̄tas. ſ; oīa facit p iuſticiā etſi occultā.

Regnum filij. Aug. De quo ipſe dicit. Regnū meum nō eſt de hoc mundo. nō ait: Non eſt hic. ſ; non eſt hinc quia peregrinatur quidē in mūdo. ſ; non eſt de mundo. Regno enim ſuo dicit: De mūdo non eſtis. ſ; ego elegi vos de mundo. Erant de mundo. q̄n ad mundi principē ptinebāt.

Vita. Eripuit nos de ptāte. Id eſt. de iferno in q̄ tenebamur a dyabolo tā ex proprio q̄z ex de i[n]cto adē. Et trāſtulit nos ī reg. f. Qn̄ attollens nos de ymo tartari induxit in cęlū cū vnico filio ſuo. Iā enī credētes q̄ fixa mēte deuoti ſunt. exeūtes de ſęculo duce dextre p̄tis angelo inducūtur in celum.

Filii dilec. ſu. Aug. xv. de trini. Si charitas qua pater diligit filium ⁊ patrem diligit filius ineffabiliter vnionē vel cōionē demōſtrat amboꝝ. Quid ꝯuenīēti⁹ q̄z vt ille proprie dicat᷑ charitas. qui ſpūs eſt cōis ambobus. alioquin ſi in illa trinitate ſolus ſpirituſſanct⁹ ē charitas. profecto ⁊ fili⁹ nō ſolius p̄ris. ſ; etiam ſpūſſancti filius inuenitur. Nō enim dixit filij ſui. q̄d ſi diceret veriſſime diceret. ſ; ait: Filij dilectōis ſuę. fili⁹ ergo eſt etiā ſpūſſancti. ſi non eſt in illa trinitate charitas dei. niſi ſpūſſanctus. Quod cū ſit abſurdiſſimū. reſtat vt nō ſolū ibi ſit charitas ſpirituſſanct⁹. ſ; propter illa d̄ quibus ſatis diſſerui proprie ſic vocetur. Qꝫ vero dictum eſt filij dilecti. vel charitatis ſuę. nihil aliud intelligatur q̄z filij ſui dilecti. q̄z filij ſubſtantie ſuę. Charitas enī patris eius natura atq̄z ſubſtātia eſt. vt ſępe diximus. Et ideo filius charitatis ei⁹ nullus eſt alius. q̄z qui de ſubſtantia eius eſt genitus.

Redēptōnem. Deſtructa poteſtate dyaboli facultas libertatis quę nobis data eſt fuſo illius ſanguine. qui nullum habuit peccatū. Vt quia dyabol⁹ illos merito tenebat quos peccati reos condicione mortis obſtrinxit. Hos per eum merito dimitteret. quem nullius peccati reum immerito pęna mortis affecit

† ſ qui ſolus poteſt recreare. ⁊ vult. quia pater.
gratias agentes † deo ⁊ patri. qui
ſ Etiam gentes in promiſſione iudeorum
† ſ participationem ·¦· ſ hereditatis.
dignos nos fecit † in partē ·¦· ſortis
† ſ Id ē. in noticia ſui. ·¦· ſ ita dignos fecit ·¦· ſ in baptiſmo
ſanctoꝝ † in lumine. ·¦· Qui ·¦· eripuit
† ſ quia vere dominabantur nobis ·¦· ſ ignorantie. peccatorum demonum.
nos de † poteſtate ·¦· tenebrarum. et
† ſ vt eſſemus regnum ſ in celum ·¦· ſ ita ⁊ nos per eum diliget. ſi non ei odioſi
tranſtulit † in regnum filij ·¦· dilectio
† ſ Quaſi. tranſtuli. v. in regnum filij. per quem ⁊ redemit ſ filio ·¦· ſ Nos iudei
nis ſuę. † In quo ·¦· habemus redē-
† ſ quotidie ſi peccamus. ⁊ non eſt opus alijs hoſtijs
ptionem ⁊ † remiſſionem peccato-
·¦· ſ bene hec per eum. quia ipſe eſt ·¦· ſ plene ſimilis patri ſ Quia de ipſo ⁊ nichil diſtat ab eo † ſ ī comprehenſibilis.
rum. † Qui eſt ·¦· imago dei † inuiſibi
† ſ ipſe ſolus genitus alia creata ſ hic vere oſtenditur coeternus ſ ante omnem creaturam genit⁹
lis: † primogenitus omnis creatu
† ſ vere genitus ante omnem creaturam. quia p ipſum omnia condita. ecce coomnipotens.
rę. † Quia in ipſo condita ſunt vni
ſ que ſunt † ſ Sol ⁊ luna
uerſa in cęlis ⁊ in terra. † viſibilia
ſ angeli et anime † ſ etiam hec altiſſima. ·¦· ſ Ergo in nullo minor patre filius
⁊ inuiſibilia. † ſiue throni. ·¦· ſiue do
minationes. ſiue principatus. ſiue
† ſ quia etiam elementa. vnde omnia.
poteſtates. † Omnia per ipſum et
ſ ita per ipſum antea q̄ erant vita in ipſo.
† ſ nullus ei equalis. etiam ſcd̄m q̄ homo ſ nō modo eternitate et potentia. ſed etiam dignitate.
in ipſo creata ſunt. ⁊ † ipſe eſt ante
† ſ Sicut omnia creauit. ita omnia ſuſtinet et regit.
omnes: † ⁊ omnia in ipſo conſtant
ſ Etiam cum talis: ſcd̄m vtranq̄z naturā † ſ que vnita ē chriſto. gratia et natura vt capiti
Et ipſe eſt caput corporis † eccleſię
ſ Scilicet ſ fundator † ſ bene eſt caput et pricipium .i. eſt. rector et fundator qui eſt primogenitus ad immortalitatem reſurgens
qui eſt principium † primogenitus
† ſ per hoc ·¦· ſ tam prioribus q̄z ſequentibus.
ex mortuis. † vt ſit ·¦· in omnibus ip
ſ dominium. quia poteſt alios ſuſcitare † ſ Et bene primatum habet non ſolum. quia primogenitus. ſed quia complacuit trinitati. q̄ ī ipſo omnis plenitudo ſcientie et virtutum. non modo eſſet: ſ; habitaret et reconciliaret omnia iudeos et gētes.
ſe primatum tenens. † Quia ī ipſo
complacuit omnem plenitudinem
diuinitatis inhabitare. ⁊ per eum
† ſ qui eſt lumen eternum. i. eterna veritas
reconciliare omnia † in ipſum. paci
† ſ non per aliam hoſtiam ·¦· ſ que turpior mors
ficans † per ſanguinē ·¦· crucis eius
ſ Id eſt celeſtia et terreſtria † ſ iam ſunt vt abraam et ceteri ·¦· ſ ad huc in iſta vita
ſiue quę † in cęlis ſiue quę in ·¦· terris
† ſ o coloſſenſes pacificauit. q̄uis eſſetis alienati. nihil cum deo habentes et inimici contradicendo. et hoc ſenſu. quia putabatis bn̄ agere ·¦· ſ q̄uiſ
ſunt. † Et vos ·¦· cum eſſetis aliquā
do alienati ⁊ inimici ſenſu in ope-
ſ degentes actu † ſ tempore gratie non alio ·¦· ſ remiſſione peccatorum
ribus malis. † nunc autem ·¦· recon
·¦· ſ Id eſt fragilitatis id eſt paſſibili et mortali et hoc per mortem etiam ad hoc vt tandem repreſentet.
ciliauit ī corpore ·¦· carnis eius per
ſ virtutibus
mortē exhibere vos ſanctos ⁊ im
ſ a peccatis † ſ vſq̄z adeo q̄ ſ Quia tunc nichil mali in eis
maculatos ⁊ † irreprehenſibiles co
ſ Qui omnia videt vel cū tūc et preſentes eritis videntes eum ſicut eſt † ſ exhibere. tamen hac cōdicione
ram ipſo. ·¦· Si tamen permaneatis
† ſ firmi nō fluctuantes ·¦· ſ in ſpe premij: vt per vos non recedatis ·¦· ſ alio impellente
in fide † fundati. ⁊ ·¦· ſtabiles. ·¦· ⁊ im-
† ſ quod tenere debetis quia intellexiſtis et ideo peius ē reuerti. Melius eſt enim viam veritatis. non agnoſcere q̄z poſt agnitam retro ire
mobiles a ſpe euangelij † quod au
† ſ Et manet
diſtis. quod † predicatū eſt in vni
ſ vniuerſis hominibus. qui ſunt noua creatura quotquot vbiq̄z ſunt.
uerſa creatura quę ſub cęlo eſt.

Qui eſt imago. Auguſtinus. Aliter imago regis eſt in nummo. aliter in filio. Nos ſumus nummus in quibus imago dei. chriſtus filius. Nulla imago dei debet coli. niſi illa quę hoc ē quod ipſe. nec ipſa pro illo. ſed cum illo.

Et in ipſo. Vel omnia ſunt in chriſto. quem non excedunt. quia immenſus.

Caput corporis. Aug⁹. Caput eccleſię. id eſt. corporis: quia ita ſe habet ad eccleſiam: ſicut caput ad corpus. Et cū eccleſia ab abel cępit. quomodo caput eorum? bene. quia eſt principium eccleſię. i. fundator.

Primogenitus. Sicut natus eſt ante omnia de deo vt omnia crearet. ſic homo prim⁹ reſurgit. vt reſtauret vt ſemper ſit primus ⁊ princeps.

Cęteri in ſe habent verbū dei. ſed de nullo dicitur. verbum caro factum eſt. Homo ergo excellentius aſſūptus. quaſi perſonam ſapientię dei gerit. vt caput in quo ſunt omnes ſenſus perſonam animę. quę totum corpus viuificat.

Qui ē principium. Eccleſię ſcd̄m diuinitatem. id eſt. fundator eccleſię. q̄a omnes iuſtos. qui ab abel vſq̄z ad vltimū iuſtū generantur virtute diuinitatis ⁊ miſericordię ſuę dono illumiāuit. Scd̄m humanitatem etiam poteſt dici principium eccleſię. q̄z ſuper fidem humanitatis eius fundata eſt. Et bene ipſe eſt caput ⁊ principium ⁊ rector ⁊ fundator. quia ipſe eſt primogenitus ⁊c.

Plenitudinem Auguſtinus. Quia omnia poteſt ex ſe. vnde. Sicut pater habꝫ vitam in ſe. ſic ⁊ filius qui ſuſcitat ⁊ viuificat quos vult. ſic oſtenditur perfectus deus eſſe.

Per eū recō. om. in ipſ. pa. ⁊c. Deo placuit per eum reconciliare ⁊ ipſe pacificauit. non gratis. ſed per ſanguinem. cęleſtia ⁊ terreſtria. quia patet homini introitus in cęlum.

Omnia. Per eum facta. in ipſo auctore viuunt

Vel alienati. Et inimici ſenſus. id eſt. conſilij eius. quod idem valet quia non receperunt quę per moyſen mandauit deus deuoti ydolis ſuis.

Reconciliauit in corpore ⁊c. Si mortalis ⁊ mortuus potuit reconciliare. iam immortalis poteſt omnia facere.

Si tamē permaneatis. Ideo tot ⁊ tāta dixerat de chriſto. vt ponāt ſpem in eo ſolo. in quo omnia ſunt. non alicui elementorum vel angelorum ſe ſubijciendos putent. hic ſolus colendus eſt. ⁊ ad hūc non eſtimand⁹ eſt quiſquam.

In vniuerſa creatura quę ⁊c. Vel. Quę tn̄ noua creatura mō ē ſub cęlo ad huc peregrina. ſ; tandem veniet ad gloriā.

a 4

24

¶ Adimpleo. Ea paſſionum que chriſtꝰ ſuſtinuit · vel que mō ſuſtinere precepit · que adhuc deſunt adimpleo · id eſt · paratꝰ ſuz pati.

¶ Factus ſū ego miſter. Miniſtrum euāgelij a dō per chriſtum ſe factū dicit · vt miſterium a dō ceptū p ydoneū ſeruū impleatur: qđ ignotum fuit a ſeculis.

¶ Data eſt mihi. Vt impleam qđ deꝰ preordinauit đ vobis vos. ſ. per incarnatōz ſaluari · ne videat ſalꝰ non eſſe ꝑmiſſa gētibꝫ

¶ Vel mihi ē data ī vobis · tātū eſt enī qđ a meis queritur · quantum ſi a meipſo.

¶ Quod abſconditum Si notū erat in principio erat ver. Nuſq̄z lectum erat · ⁊ verbum caro factuz ē Vñ abſcōdiſti hec a ſapientibus · ⁊ · p · ⁊ reuelaſti ea paruulis

¶ Augꝰ. Quoſdaz enī platonicorū libros ex greca lingua in latinam verſos vidi ⁊ ibi legi nō quidē his verbis. Sed hoc quidem oīno ⁊ multis ⁊ multiplicibus ſuaderi ratōibus · ꝙ in pricipio erat verbū · ⁊ ver. erat a. d. Sed ꝙ verbū caro factū eſt non legi. Indagaui quippe in libris varie dictū eſſe · ꝙ filiꝰ ſit in forma pr̄is · ꝟ ꝙ ſe exinaniuit non habetur in illis.

¶ Corripientes. Vel ꝯtradicentes corripimus · ⁊ vincimꝰ · et obedientes docemꝰ.

¶ In oī ſapiētia Vera ſapientia ē cum chriſtus agnoſcitur.

¶ Laboro in virtute. Quaſi. Labori meo adiungit deuſ miracula ad ꝯfirmatōez

¶ C. II.

ſ euangelij † ſ Et ita poteſtis ſcire qđ verum eſt.
Cuius † factus ſum ego paulus mi
⁞ ſ epheſi in carcere poſitus pro euangelio ⁞ ſ qꝛ inde credentes proficiunt † ſ quas ſuſtineo
niſter · qui ⁞ nunc ⁞ gaudeo † in paſſi
⁞ ſ confirmandis in veritate euangelij ⁞ ſ quiſꝗ pro modo ſuo exoluit qđ debet
onibus pro ⁞ vobis: ⁊ ⁞ adipleo ea
† ſ noſtre chriſti ſunt · quia eius membra ⁞ ſ non in meis.
que deſunt † paſſionuz chriſti ⁞ ī car
† ſ multiplicando ⁞ ſ non alio dico
ne mea † pro corpore eius ⁞ quod ē
ſ corporis
eccleſia · Cuius factus ſum ego mi
ſ vt ei miniſtrem ſpiritualia † ſ vt ei deuz diſpenſem actu per gratiam apoſtolatus mihi credita a deo ſ vel ſcđm gratiam apoſtolatus michi a deo diſpenſati.
niſter † ſecundum diſpenſationem
† ſ Non ſolum officium · ſed executio officij
dei · † que data eſt mihi in vobis:
ſ impletum oſtendam ordinationez dei de vobis gentibus † ſ quod verbum fuit occultuz adeo ꝙ ⁊ myſterium · id eſt · abſconditum.
vt impleā verbum dei. † myſteriū
† ſ a principio ſeculorum
quod abſconditum fuit † a ſeculis
ſ omnibus · non cuidam parti tantum · niſi cui per ſpiritum indicauit † ſ tempore gratie
⁊ generationibus. † Nunc autem
ſ non omnibus
manifeſtatum eſt ſanctis eius · qui
ſ nec his omnibus · ſed quibꝰ voluit ex ſola gratia † ſ copioſam gloriam ſacramenti tam digni · in quo ſunt multa fides · remiſſio · iuſticia · dona ſpiritus · futura beatitudo · ⁊ ideo dicit diuitias
bus voluit deus nota facere † diui
† ſ exiſtentis.
tias glorie ſacramēti huius † in gē
† ſ ſacramentum ⁞ ſ incarnatio chriſti ⁞ ſ gētibꝰ
tibus † quod eſt ⁞ chriſtus ī ⁞ vobis
ſ vt per eum ſperetis gloriam ſine lege † ſ qualē chriſtum ⁞ ſ apoſtoli ⁞ ſ ꝙ ſine lege gētes ſaluat
ſpes glorie † · quem ⁞ nos ⁞ annūcia
† ſ arguentes eos qui deuiant ſ non ſolū vos.
mus † corripientes omnem homi-
† ſ eos qui ignorant ⁞ ſ non ceci vt pſeudo ⁞ ſ vera ⁊ dominica
nem ⁊ † docentes in ⁞ omni ⁞ ſapien-
ſ deo offeramus in ſacrificium † ſ tam iudeum q̄z gentilem
tia: vt exhibeamus † omnem homi
† ſ non in lege ⁞ ſ in intellectu myſterij
nem perfectum † in ⁞ chriſto iheſu ·
ſ Chriſto iheſu ſ in qua re ſ vt omnis perfectꝰ ſit in xp̄o † ſ Contra rebelles
In quo ⁊ laboro † certando ſcđum
operationem eius · quaz operatur
ſ miraculorum
in me in virtute.

¶ C. II.

ſ ideo vobis hoc đ me refero
Volo enī vos
† ſ vt ea intellecta queratis in chriſto perfecti fieri
ſcire qualem † ſollicitu-
† ſ quia ⁊ hi a pſeudo erant preuenti
dinez habeā pro vobis ⁊ † pro his
† ſ et pro his adiacentibus vobis quicunꝗ
qui ſunt laodocie · ⁊ † quicūꝗ non
† ſ Etſi ſcientiam audierunt.
viderunt † faciem meam in carne:
ſ vel conſolationem accipiant ſ ad hoc intendo vt illi vobiſcum conſolentur corda ſua
vt conſolentur corda ipſorum in-
† ſ vel per hoc tendendo ſ vt de omnibus
ſtructi in charitate · ⁊ in † omnes di
ſ plene intellectū habeāt
uitias plenitudinis intellectus in
ſ inſtructi ⁞ ſ quod eſt chriſtꝰ verbum · c · f ·
agnitionem ⁞ myſterij dei patris
ſ eſſe hoc myſterium
⁊ chriſti iheſu · ī quo ſunt ōnes the
ſ quod per humiliatuz ſuperbi redimūtur ⁞ ſ de diuinis ſ ꝙ verbum apud deum ⁞ ſ de humanis ſ ꝙ homo nobiſcum.
ſauri ⁞ ſapientie ⁊ ⁞ ſcientie abſcon-
⁞ ſ vt ſitis inſtructi ⁞ ſ quantumcunꝗ ſapiens
diti. ⁞ Hoc autem dico · ⁞ vt nemo
⁞ ſ vt videtur ſ vel ſubtilitate ſ que non eſt niſi in verbis.
vos decipiat ⁞ in ſublimitate ſer-
⁞ ſ ne decipiat dico · ſcio enim nondum eſſe deceptos
monis. ⁞ Nam etſi corpore abſenſ
⁞ ſ vt ſpiritus heliſei cum giezi eunti ad naamā ſirum · vt acciperet ſub nomine eius · que ipſe non mandauerat.
ſum · ⁞ ſed ⁊ ſpiritu vobiſcum ſum
† ſ Quia ⁞ ſ quomodo vnuſquiſꝗ veſtruz ſecūdum ordinem ſuum viuit.
gaudens · ⁊ † videns ⁞ ordinem ve-
ſ ſtabilitatem † ſ non in lege.
ſtrum · ⁊ firmamentuz eius que † in
⁞ ſ Quandoquidem bene ſtatis: fidei fundamento.
chriſto ē fidei veſtre. ⁞ Sicut ergo
ſ bona enim acceptio fuit
accepiſtis chriſtū iheſum dominū
⁞ ſ non extra ⁞ ſ proficite † ſ vt arbor ad fructificandum.
noſtrum · in ⁞ ipſo ⁞ ambulate † radi
⁞ ſ in templum dei vnde alijs loquatur.
cati ⁊ ⁞ ſuperedificati in ipſo · ⁊ con
ſ Quaſi ambulate dico in actione gratiarum · firmi in fide · non aliter q̄z recepiſtis ⁊ didiciſtis cognitione: ⁊ habetis materiam gratiaruz abundātes in illo · ⁊ ī hac ambulatione videte ne quis. d.
firmati fide · ſicut ⁊ didiciſtis: abū-
ſ donis ⁞ ſ qui ſolus dat incrementum
dantes ⁞ in illo · in gratiarum actōe
⁞ ſ rationes conquiſitas ad probandum vel improbandum quod de lege dicitur
Videte ne quis vos decipiat ⁞ per
⁞ ſ Id eſt · per illud quod probatur.
philoſophiam · ⁊ ⁞ inanem fallaciā

idē in ſubſtātia cū eo Ad quam cognitionē ſi tenditis ad chriſtuz tūc recurrite · quia ī eo ſunt omnes copie · ſed abſcondite · ⁊ ideo ne miremini ſi in chriſto eſtis · ⁊ eas nondū inueniſtis · quia ñ omnibus patent · niſi hiſq petunt ⁊ pulſant.

¶ Alia littera. Cū fuerint inſtructi in charitate · ī oēs diuitias pleni ītellectꝰ ad agnitōz myſterij dei in chriſto Vult aplus fouere aīmos eoꝝ in charitate · vt prompti fierent per epl'am agnitōnez accipere ſacramenti dei in chriſto · adūtētes has eē ſapie ⁊ ſcie diuitiaſ ſi agnoſcat xp̄s · ī ditatis ſue plenitudīe adoradꝰ. Amb. Dē myſteriū ſacri đi in xp̄o ē vt q̄ eū cognoſcat oīm hīe noticiā videatur. His enī rō ſupne ſcie totiꝰ creature ſupne ⁊ terrene in eo ē q̄ eſt caput eoꝝ ⁊ auctor · vt q̄ hūc nouit: nihil vltra q̄rat · qꝛ h̄ pfecta ꝟtus ⁊ ſapīa. Quidq̄d alibi q̄ritur h̄ pfecte īueītur. In daniele ⁊ ſalomone oñdit infidelibꝫ ſe totiꝰ auctorē ſcie vel ſapie · qđ īfideles non putāt · qꝛ ñ legūt ī euāgelijs ⁊ ꝓphis aſtrologiā geometriaz ⁊ alia hmōi · q̄ idō deſpecte ſūt a nr̄is · qꝛ nichil ad ſalutē ptinēt · ꝟ mittūt ī errorē · ⁊ dū ſtudēt ī his curā aīe nō habēt Qui ꝟo xp̄m nouit: theſauꝝ ſapie ⁊ ſcie inuenit · qꝛ id nouit: qđ vtile eſt.

¶ Hoc. autem d. nō ſolū vt ad ea tēdatis q̄ nōdū habetis · ꝟ vt nemo đcipiat · ⁊ rōne mūdanaꝝ reruz abſtrahat a ſpe que ē in xp̄o.

¶ Nam etſi corpore. Q. Ne decipiat dico · video enim ſpiritu dei q̄d apud vos agitur. magiſtꝝ non latēt.

¶ Pro vobis. Non enim minus pro his quos non vidit q̄z pro his quos vidit ſollicitus fuit.

¶ Inſtructi in charitate. Quam deus ad nos habuit · qui pro nobꝭ filium tradidit. Hoc ſi quis attendit: poteſt ſe in hac miſeria conſolari · q̄a inde perpendit calcata ſuperbia per humilitatem ad patriaz poſſe reuerti Et inſtructi. Agnitione dei · per hoc tendentes. In omnes diuitias. Id eſt · copias intellectus pleni · vbi perfecte de humanis ⁊ diuinis habeant intellectum · vt de anima ⁊ de ſupernis ſpiritibus: Aliter enī nemo ad cognitionē đi aſcendit In agnitione dei. Non dico quantum ad opera: ſed Myſterii dei · vt ſciatis quod eſt ſecretuz a paucis cognitum Dei pr̄is iheſu chriſti. Vt ſciatis ꝙ alia perſona a filio quāuis

¶ Sed ⁊ ſpū. Scīs datū ē in ſpū videre remota · caueāt ḡ ſibi q̄ꝝ actꝰ

¶ Gaudens. Per h̄ ꝓmptōres faē circa euāgeliū · qꝛ gaudere ſe dicit ī diſpoſitōe ꝯſulatōis eoꝝ ⁊ fidei ſtabilitate vt ſciētes vñ placeāt deo · in eo fierent firmiores. maiores q̄ in contēplatōe eſt is.

¶ Radicati. Minores in actiua vita Super alios Edificati vos

¶ Per philoſophiam. Terrenā · q̄ argumētis ⁊ ſbtilitate coponitꝰ ⁊ decipit: dū in ꝟſilibꝫ cauſis ⁊ ꝯmētitijs rebꝫ nihil tā veꝝ eſtimat q̄z ꝯſpicitur ī elemētis · q̄ nō a deo ordīata. ꝟ ab hōibꝫ · q̄ cauēda · qꝛ cultrix mundi non dei · ⁊ a chriſto trahit · in qu pfectō: qꝛ omnia habet que pater.

¶ Fallaciam. Qđ de lege pſeudo ꝑdicatores dicūt. Et inanem · qꝛ

in hac falſitate nulla vtilitas·qđ ſolet aliqñ eſſe in falſis **Scđm elemē.** Illos tangit qui prudentius ydola exponunt dicentes. Juno eſt aer· Neptun⁹ mare. Jdeo cū diceret ſcđm philoſophiam·ꝛ inanē fal·addit·ſcđm elemēta mūdi. Quaſi·admonēs ne qualeſcūq3 adoratores ſimulacrorum· ſꝫ ꝛ qī doctores ꝛ īterpretatores ſignorum cauendos eſſe.

Scđm traditōem hominum. Tradūt philoſophi quos hoīes vocāt deū non poſſe fieri creaturā·hoīeꝫ nō poſſe naſci de virgine·vel mortuū reuiuere·cōſiderā tes elementa.i.has creaturas viſibiles·in quibus ex cōmixtione aīalia generant᷑·ꝛ qđ moritur:non iterꝫ viuat.

Corporaliter. Nō qꝛ corpore ſit de⁹ ſꝫ verbo tranſlato vſ⁹ eſt·qꝛ ī tēplo manufacto non corpaliter ſed vmbratiliter habitauit.i.prefigurātibus ſignis. Vel **Corporaliter.** Quia ī chriſti corpe qđ ſumpſit d̄ virgine·tanq3 in tēplo habitat de⁹.ſꝫ nō ita ī ſanctis:quia ille caput ī quo oēs ſenſus ī iſtis qī ſol⁹ tactus·qbꝫ datus ē ſpūs ad mēſuraꝫ de quib⁹ nō pōt dici verbū caro factuꝫ·nec qſquā illoꝝ dꝛ vnigenitus dei.

Corporaliter. Jd eſt·completiue·vt ſit corp⁹ ꝛ ipletio vmbrarū legis·qui xpo dicit carnis obſeruātias eē neceſſarias:dicē chriſtum·non eē corp⁹ vmbrarum·nec deum ad omnia ſufficientem

Jn quo. Monuit ne per philoſophiam a xpo recedāt·nūc monet ne a pſeudo apl'is ſeducti cerimonias legis recipiant.

Corporis. Carnis.i.corporis qđ caro eſt·quia non omne corpus eſt caro.

Cōſepulti ei in baptiſmo. Jd ē·ad ſimilitudinem ſepulture eius baptizati ſunt.

Vel per fidem Operationis.i.credēdo opera dei. Expoīt vnum de operibꝫ dei·qđ ꝑcipue opus ē credere volentibus reſurgere·ſcilicet·qꝛ chriſtum ſuſcitauit.

Per fidē operatōnis dei. De quo credunt qꝛ exemplo chriſti ſuſcitabit illos. Unde ſubdit, Qui ſuſcitauit ꝛc.

Preputio. Pro eo qđ ꝑputiū ſignificat.i.carnalia delicta.

Delens qđ. Non ſolū vobis gētib⁹ donauit·ſꝫ ꝛ nobis iudeis ꝑuaricatōes·que ſunt ex lege dimiſit·ꝛ hoc delēs **Cyrographum.** i.memoriā traſgreſſionis·q̄ erat ex decreto·i.ex lege. Conſcīa eni nr̄a ꝛ dyabol⁹ ad accuſādū erat memoꝛ illi⁹ traſgreſſiōiſ·ꝛ ita ħ memoria erat aduſuꝫ nos nocēs nobis·ꝛ nos cruciās·ſꝫ hoc in baptiſmo abluto·nec ꝯſcīa nr̄a timet nec dyabol⁹ qđ obijciat habꝫ. Uel decretū dei fuit De ligno ſcīe boni ꝛ mali ne ꝯmedas. Hui⁹ decreti violati cyrographum.i.memoriā vel ſnīaꝫ q̄ dictū ē·morte morieni d̄leuit de⁹·qñ pccm̄ ꝑmi parētiſ ꝑ ſāguinē xp̄i abluit

ſ agentes ſ Jd eſt·legalia·poſt exhibitam eni veritatem lex non eſt traditio dei ſed hominum

ſcđm traditionem hominum: ſecū

ſ litteralem ſenſum qui de mundanis
† ſ Jd eſt·ſecundum veritatē ſpūalis intelligētie

duꝫ elementa mundi·ꝛ non †ſcđm

† ſ Non ſcđm chriſtum·quia in chriſto habitat plenitudo deitatiſ vt omnis.i.omni modo habitādi·vt etiam diuinitas perſonaliter ſit ei vnita·qđ

chriſtum. †Quia in ipſo inhabitat

non in aliqua creatura

omnis plenitudo diuinitatis cor-

ſ hilarius vt in eo habitans plenitudo nichil aliud intelligatur eſſe q3 chriſtus† ſ qui ita plenus eſt·¦· ſ quod negantes :contra chriſtuꝫ ſunt·¦· ſ donis ſpiritus ſ quod non ſunt elementa ipſa.

poraliter:ꝛ eſtis †in ¦illo ¦repleti q̄

ſ Non modo hominum ſed ꝛ † ſ Quaſi·vos replere poteſt qui ſupernos ciues replet

eſt caput †omnis principatus ꝛ po

† ſ non ſolū donis repleti eſtis·¦· ſ purificati ab errore ꝛ mundo.

teſtatis. †Jn quo ¦ꝛ circunciſi eſtis

† ſ opere humano ſ Sicut fiebat legalis circunciſio

circunciſione· non †manufacta in

ſ manentes ſ Jd eſt expoliati a corpore ſcđum qđ carnis erat.id eſt.carnis ſubiectum deſiderijs carnis ſeruiens·ſed modo factuꝫ eſt ſpiritus ei ſeruiendo·vel non ita facta manu.ſcilicet in expoliatōne cutis qꝛ nichil ibi fiat niſi qꝛ cutis auferatur † ſ vel cutis alia littera ſ Quia ibi nichil fit niſi qꝛ cutis aufertur.

expoliatione † corporis carnis:

ſ vbi omnia vicia amputata ſunt·quod ſol⁹ chriſtus facit

ſed in circunciſione iheſu chriſti·

ſ vere hoc in chriſto conſecuti eſtis † ſ vt iā hic non videantur quod fuerunt.id eſt.veteres·peccatores·ſed noui·iuſti.

conſepulti †ei in baptiſmo. Jn quo

ſ in nouitate vite.† ſ non per aliud ·¦· ſ Quam

ꝛ conreſurrexiſtis per† fidem ¦ope

operatur deus† ſ Ecce in quo ſ premittit ad probandum qꝛ reſurgēt etiam in immortalitatem.

rationis dei·† qui ſuſcitauit illum

† ſ gentes·¦· ſ quamuis·¦· ſ Non ſentientes mala veſtra

a mortuis. †Et vos ¦cum ¦mortui

† ſ qꝛ reliquerunt naturalem legem·¦· ſ originali peccato quod ſignificat preputiū.

eſſetis †in delictis ꝛ ¦preputio car-

† ſ Scđm corpus ꝛ animam· ſ iam certitudine ſpei·¦· ſ Ad ſimilitudinem illius.

nis veſtre †conuiuificauit ¦cuꝫ illo

ſ mortuos viuificauit gratis condonans omnia quod eſt ſignum qꝛ ꝛ penas tolliꝫ † ſ originalia ꝛ que ſunt addita

donans vobis †omnia delicta·de-

lens quod aduerſum nos erat cy-

ſ memoria ſcripturarū † ſ legis·¦· ſ decretum.

rographum †decreti ¦quod erat cō

ſ Cū non iuuaret·ſed amplius reos faceret † ſ decretum vel cyrographum

trarium nobis. Et †ipſum tulit de

ſ omnium·vt nullus vltra obſeruet † ſ Cum innocens occiditur·peccatū crucifigitur.id eſt·mortificatur. Crux enim non ſaluatoris mors ſed peccati.

medio affigēs illud †cruci et expoli

ſ infernales † ſ peccata abluendo † ſ vt deus hō ſine peccato.·¦· ſ in

ans principatus ꝛ poteſtates †tra

duxit† confidenter palam ¦ triumcruce

† ſ infernales principes·¦· ſ oblato ſ non in alio·¦· ſ Quia hec omnia in chriſto

phans †illos ¦ī ſemetipſo. ¦Nemo

† ſ damnabiles oſtendat·¦· ſ ſumpto vel nō ſumpto ꝑ ritu iudeorum

ergo †vos iudicet ¦in cibo·aut ī po

† ſ Jd eſt· de hoc qꝛ nullam partem obſeruetis.
ſ non celebrata·cum lex precipiat celebrare.
·¦· ſ Scilicet

tu·aut in† parte diei feſti· ¦aut neo

ſ Aut dicit·quia vnum ſolum non obſeruatum tunc damnabat·nunc vero non. Jllud eni erat tempus ſignificandi·iſtud manifeſtandi

menie·aut ſabbatorum·que ſunt

ſ aliqua ſigna a re pendentia

vmbra futurorum: corpus autem

† ſ Et quia ſunt vmbra·¦· ſ amans ſ ſuadere

chriſti. †Nemo vos ſeducat ¦volēs

ſ Quia hec ſunt quibus homines defacili poſſūt ſeduci† ſ qua videntur nuncij dei.

in humilitate ꝛ †religione angelo-

† ſ Ea que nunq3 intellexit ·¦· ſ quia quicquid a

rū·†que non vidit ambulans ¦fru

git perdit ſ quia non in chriſto † ſ ſuperbus vnde erubeſcendum eſſet. ·¦· ſ Jd eſt· ſenſualitatis ·¦· ſ Non ratōis

ſtra †inflatus ¦ſenſu ¦carnis ſue:ꝛ

† ſ Chriſtum ſ Contra quod dicūt qui legem predicant·¦· ſ capite·id eſt· de cuius plenitudine accipiendo

non tenens †caput· ¦ex quo totum

Cyrographum·dicit pccm̄ ade·qđ tulit ꝛ fixit cruci·nō ſolū alia·qꝛ niſi ħ ꝛ alia toleret nō liberaremur a morte ꝛ īferno. Dum innocēs occidit᷑ pccm̄ crucifigit᷑. Decretū eſt ſnīa cūctis hoībꝫ aduſa q̄ dcm̄ ē. Mor.mo.ꝛc.

Affigens illud cruci. Vt iā ceſſet·cū oīa ſacrificia in oblatiōe veri agni ſint adimpleta. Quis ḡ iſtud reſtituit? Et ſicut a lege ꝛ legis preuaricatōe liberauit:ſic ꝛ pr̄es antiq̄s ab īferno liberauit: ne q̄s putet eos ꝑ legē ſaluatos. Et ħ eſt. **Expolians poteſtates.** Auferēdo abraam yſaac et ceteros iuſtos. **Traduxit** longe ab ħ regno ad celū pri⁹ **Confidenter**.i.cū magna fiducia·cum ſpe victorie. **Triūphās**.i.expugnās illos·qđ non ē in abſcōdito. **Sed palā.** Si q̄s eni ꝑfectōem eccleſie reſpicit apte videt᷑ vict⁹ antiquus hoſtis.

Vel principatus et poteſtates traduxit.i.ab ecclīa exterminauit.

Vel palam. Cū angelicis legionibꝫ ad inferna deſcēdēs **Jn ſeipſo**.i.in ꝑn̄tia ſue maieſtatis.

Triūphans illos in ſemetipſo. Au. Morte ſua Uno q̄ppe veriſſiō ſacficio ꝑ nobis oblāto·q̄dquid culparuꝫ erat·vn̄ nos principat⁹ ꝛ ptātes ad luenda ſupplicia vite detinebāt extinxit·vn̄ ḡ accepit dyabol⁹ exteri⁹ ptātē dn̄ice carnis occidēde inde interiorq̄ nos tenebat ptās e⁹ occiſa ē.

Vel ſcđm aliā lr̄aꝫ Aug. Exuēs ſe carne pri·ꝛ pot·expo·pal·fi·triūph·e·in ſeipō. Nomie carnis ħ loco mortalitas intelligit᷑. Juxta illđ. Caro ꝛ ſāguis regnū d·n·poſ· Per hāc mortalitatē nobiſ īuide ptātes dn̄abāt᷑ Hac ḡ mōꝛlitate xp̄s ī reſurrectōe ſe exuēs·diabolicas ptāteſ (q̄ ꝑ hāc mortelitateꝫ dn̄abantur) dꝛ expoliaſſe·quia in ſeipſo capite noſtro ꝑbuit exēplum qꝛ in toto eius corpe.i.eccleſia ex diaboli ptāte liberāda in vltima reſurrectione complebitur

Jdē. Jn ipō q3 vicūtur inimice nobꝫ īuicabiles ptātes·vbi vicūtur īuiſibiles cupiditates·fuſo ei ſāguine ſine culpa·oīm culpaꝝ cyrogr̄pha deleta ſūt·qbꝫ debitores q̄ ī eū credūt a dyablo ātea tenebāt᷑·vn̄ q̄ ꝑ m̄ltis effūdet᷑

Que.ſ. Tūc fuerūt hmōi ꝑcepta·q̄ n̄ ſuare pccm̄ erat·nūc teſtionia ꝛ ꝯfirmatō veritatꝫ. Ergo ſcr̄ptura q̄ tūc fuit exactrix opm ſigficātiū·nūc teſtis ē rerꝫ ſigficataꝝ·ꝛ q̄ tūc obſuabat᷑ ad ꝑnūciatōꝫ·nūc recitat᷑ ad ꝯfirmatōꝫ

Corpus aūt.i.veritas h⁹ vmbre **Eſt chriſti**.i.ad xp̄m ptinet. Vt illa oīa ſūt corp⁹ xp̄i.i.ſignificāt corp⁹ xp̄i·l' qđ ſūpſit de virgine l' qđ ē ecclīa.

Volens. Jd ē·amās ea q̄ non vidit·vel volens.ſ.ſuadere q̄ non vidit.ſ.legis cerimonias quarum ratōnem ignorat.

Jnflatus ſenſu carnis. Nō aliud intelligit q3 ſēſualitas capit.

¶ Conſtructū. In vnum per coniunctionem quia idem credunt ⁊ ea/
dē operātur. Et Subminiſtratū in ſubſeruiendo. Per nexus. Id
eſt per charitatem ſine qua membra non coherent nec inuicē ſeruiunt nec
viuunt.
¶ In augmentum dei. Auget de⁹ redeūtib⁹ ſicut ꝯminuebatur de/
ſerentibus.
¶ Si mortui. Ha
ctenus monuit ſtātes
ne ſeducerentur. nunc
eos aggreditur. q̇ iaꝫ
aliqua de lege ſuabāt
Quaſi vos videte. ne
ſeducamini. ꝫ vos alij
dicite quare legem ſer
uatis?
¶ Si mortui. Ele/
menta dicit creaturas
huius mundi. Si in/
quit cū fideꝫ chriſti ac
cepiſtis. eſtis ſepati a
pcc̄o. ⁊ ab elementis
mūdi .i. ab abſtinētia
⁊ ab omni ſuperſtitio/
ne creaturarum mūdi
Quid ad huc ⁊c. Vt
poteſt accipi cum chri
ſto ſicut chriſtus.
¶ Que omnia ip
ſo vſu. Si quis vtit
eis iudaico ritu. vt ab
his abſtineat illis vta
tur credēs inde iuſtifi
cari: ducūt in mortem
Iſta dico iam exiſten
tia ſcōm preceptum ⁊
doc. hominum nō dei
Poſtq̄ꝫ enim veritas
venit. iam non hec de
us ꝑcipit. ꝫ phariſei
⁊ auctoritate hec preci
piunt. ⁊ rōibus docēt
¶ Secūdum pre
cepta. Quaſi iō vſ⁹
coꝝ ⁊ cultura interijt.
quia ſunt ꝑcepta ⁊ do
ctrine hoīm. non dei.
¶ Que ſunt ratō
nem quidem. Vt
hec habent rationem
ſapientie. non ī verita
te. ꝫ in falſitate que eſt
abūdās. vbi nulla vti
litas. ꝫ per humanam
ſapientiā ⁊ ſunt. In
humilitate. Nō il
la que virt⁹. ꝫ ſicut ex
greco intelligitur. qua
mens ſentit humilia
id eſt vtilia ⁊ terrena.
.i. deiectōe aīe. ⁊ ſunt
Non ad parcen/
dum. .i. q̄ꝛ in illis ob/
ſeruātijs mult⁹ labor ē
qui ē inanis ⁊ nō ſunt. In honore dei cui⁹ conſilium in irritū ducitur.
nec ſanctoꝝ quoꝝ fides deſtruitur ⁊ nō ſunt. Ad ſaturitatē. quia mul/
ta eis ſubtrahunt
¶ In ſuperſtitōe. Ambr. Simulata eſt religio vt videātur vera que
falſa ſunt. que mentes in terra humiliat ne erigantur ad ſupna. ⁊ obeſt cor
pori e⁹ caput chriſtus nō in honore. q̄ꝛ trūcati capite chriſto. explentes ſen
ſum carnis. Sagina enim carnalis eſt ſenſus. traditio humana. q̄ hoc dicit
ſufficere quod carnis tradit prudentia.

¶ C. III.

¶ Que ſurſū ſunt. Non loco. ꝫ merito excellentie.

ſ eccleſia ⁞ ſ charitatis ⁞ ſ fidei ſpei ⁊ operuꝫ in quibus coniuncti ſunt et ſimiles.
corpus ⁞ per nexus ⁊ ⁞ coniunctio/
nes ſubmiſtratū ⁊ conſtructuꝫ cre
ſ virtutibus ⁊ membris. † ſ quantum deus pro uidit ⁞ ſ ergo ſ ex toto ſeparati ſ non miſera a chriſto ſed felici morte
ſcit in † augmētū dei ⁞ Si ergo mor
† ſ per hoc q̄ eſtis cum chriſto ſ quia fidem chriſti accepiſtis ſ Sicut chriſt⁹ ⁞ ſ Id eſt a lege que eſt inſtructio puerorum qui mundana petunt
tui eſtis † cuꝫ chriſto ⁞ ab elementis
† ſ Quaſi ſi prius ignari cur veritate propalata ⁞ ſ Scilicet veritate nota ⁊ recepta ⁞ ſ vt iudei qui mundo viuunt ⁊ non deo.
hu⁹ mūdi † q̄d ⁞ adhuc tanq̄ꝫ ⁞ viuē
† ſ ſeruanda legalia ſ dicentes alij alijs.
tes mundo † decernitis: Ne teti/
ſ vt cadauer vel locū ī quo ſedit mulier menſtruata ⁞ ſ vt porcuꝫ vel piſces non habentes ſquamas.
geritis neq̄ꝫ ⁞ guſtaueritis. neq̄ꝫ cō
ſ quodam ſtudio ⁊ delectatione † ſ Quaſi non deberis hec diſcernere ⁞ ſ Id eſt ducunt in mortem.
trectaueritis † que ſunt omnia ⁞ in i
† ſ Si quis vtatur ⁞ ſ non quod verum ſit.
teritum † ipſo vſu ⁞ ſecūdum doctri
ſ non dei
nas ⁊ precepta hominum. Que
ſ quia pretendunt ſuperſtitionem ⁊ humilitatem ⁞ ſ ſpeciem
ſunt ⁞ rationem quidem habentia
† ſ Id eſt religione que ſupra modum eſt
ſapientie † in ſuperſtitione et humi
ſ quia humiles ſe oſtendūt ſ ⁊ quia ſunt ⁞ ſ q̄ꝛ non parcere dicunt ſe corpori ſ quia dicūt
litate. † ⁊ non ⁞ ad parcendum cor/
ſe non curare de honore humano † ſ Et quia non ſunt ſ alios guloſos dicūt ⁞ ſ q̄ꝛ multa ſibi ſubtrahunt ſ vel ſaginam
pori non ī honore aliquo † ad ⁞ ſatu
ritatem carnis.

¶ C. III.

ſ quia mortui ab elementis ⁊ q̄ꝛ hec non valent
IGitur ſi cōre
ſ anima in re corpore in ſpe
† ſ ad ſimilitudinem chriſti. ⁞ ſ non carnalia cogitetis ſ Spiritualia
ſurrexiſtis † cum chriſto ⁞ que ſurſū
ſcilicꝫ que ī illis oſtenduntur † ſ Id eſt regnans ī equalitate patris et ita ſūma eſt excellentia et per hoc certuꝫ eſt q̄ illuc per eum peruenire poteſtis
ſunt querite vbi chriſtus eſt in de
† ſ inuenta autem iocunda habete. Et hoc eſt q̄d ſubdit ſapite.
xtera dei ſedens. † Que ſurſum ſūt

¶ Que ſurſum ſunt. Spiritualia que ſignificantur per carnales obſer/
uantias hec ſunt. Vel gloria eterna. vel q̄ ad eam ducunt.
¶ Vita veſtra abſcōdita. Hoc eſt tempus veſtrum nondum adue/
nit. quia nondum venit eſtas. id eſt chriſti aduentus. vbi diſcernentur ar
bores fructuoſe a ſterilibus. ſed tempus terrena amantium ſemper eſt para
tum. Cum autem chri
ſtus apparuerit. hoc ē
tempus noſtrum.
¶ Mortificate ⁊c.
Poſt ratōnes de ple
nitudine chriſti gene/
ralis exhortatō ad om
nes d̄ moribus ſubdit
Ne ad priorem cōſue
tudinem redeant.
¶ Mēbra veſtra
Id eſt partes veteris
hominis. Vel mem
brorum concupiſcen
tias
¶ Fornicatōem
⁊c. Deſcribit delicta
que membra appellat
vt poſt acceptam veri
tatis ratione bone vi
te operā darent. Mul
tum obeſt ſcire ratio
nem veri: ⁊ non eaꝫ fa
ctis exequi. Qui enim
ſcit voluntateꝫ domi
ni ⁊ non facit. plagis
vapulabit multis.
¶ Et auariciam.
Sub vno nomie duo
peſſima prohibet. ido
latriam ⁊ auariciam.
que non diſpar mali
cia. quia radix omniū
malorum. ⁊ pene vno
explentur opere. quia
ſic ydolatria vni deo
auferre nititur gloriā.
ne ſolus nomen deita
tis habeat. ita auaruſ
in dei res ſe extendit:
vt ſolus vſurpet que
deus omnibus fecit
vtraq̄ꝫ deo inimica.
quia negant deo que
eiuſ ſunt.
¶ In quibus ⁊
vos. Hoc memorat
vt ſe eualiſſe gaudeāt
⁊ de cetero caueāt.
¶ Nūc au. ⁊c. Su
pra vetuit grauiora
nūc minora ne hec pu
tentur non periculoſa
¶ Sunt qui non ha
bent conſuetudinem
ebrietatis. qui aliquā
do inebriantur. ſic ſūt
qui non habent cōſue
tudinem mentiēdi ⁊ tamē aliquando mentiuntur. ſic ⁊ in alijs fit. Probi
bet ergo aliquando mētiri ⁊ precipue aſſidue mentiri.
¶ Qui renouat. Auguſtinus. Renouatio mentis dicitur ſecundum
deum vt in epiſtola ad epheſios legitur. vel ſcōm imagineꝫ dei vt hic legi
tur. Sed ideo ſecundum deum ne ſcōm aliam creaturam fieri putetur.
Secundum imaginem dei ideo vt in ea re intelligatur fieri vbi eſt imago
dei id eſt in mente. non q̄ alia ſit imago ſcōm quam renouamur ⁊ alia q̄
renouatur. ſed ipſa. ſic dicimus aliquē fideleꝫ qui de corpore abſcedit mor
tuum eſſe ſcōm corpus non ſcōm ſpirituꝫ. quia corpore vel in corpore mor
tuus eſt non anima vel in anima. Sicut aliquis dicitur pulcer vel fortis

ſ etiam intelligentia et charitate † ſ que in terra fundantur quia ab his mortui eſtis.
ſapite. † non que ſuper terram.
ſ terrenis et caducis † ſ Et ideo que ſurſum ſūt queri non que ſ. t. ſ Maxime
Mortui enim † eſtis ⁊ vita veſtra
terrenis et carnalibus ſ modo ſ Et ideo que renda † ſ qui eſt vita eterna ſ cū quo
abſcondita eſt cum † chriſto in
chriſt⁹ idem † ſ reuelabitur vobis vt cum euidenter cum patre videatis
deo. Cum enim chriſtus † appa/
ruerit vita veſtra: tunc ⁊ vos appa
ſ vobis et alijs † ſ entes ſ Et vt
rebitis † cum ipſo in gloria. Mor/
hoc ſit ergo ſ omnia peccata vnum; corpus ſingula membra † ſ terrenis et carnalibus dominantur
tificate ergo membra veſtra † que
† ſ omnis concubitus preter legitimum connubium ſ que ſit ſcōm naturam
ſunt ſuper terram † fornicationem
ſ contra naturam † ſ ardorem per queſlibet turpitudines diſcurrentem ⁞ ſ de aliena re vel vxore
immundiciam † libidinē ⁞ concupiſ/
† ſ que ſi non corpus tamē animam contaminat
centiam malam: † ⁊ auariciam que
ſ Id eſt tam fugienda ſicut ydolatria cui par vicium. ſ rebus pro deo ſeruit
eſt † ſimulacrorum ſeruitus. Pro/
† ſ predicta mala
pter † que venit ira dei ſuper filios
ſ vel diffidentie ſ quid ergo de his quos ignorātia non excuſat. quaſi grauius punientur † ſ vt alij
incredulitatis. In quibus ⁊ ⁞ vos
ſ Et ideo turpius ſi modo reditis. † ſ cum putaretis eſſe vitam in illis.
ambulaſtis aliquādo † cum viuere
† ſ cum chriſtum recepiſtis ⁞ ſ vt omnes fideles
tis in illis. † Nunc auteꝫ ⁞ ⁊ vos de
† ſ non ſolum ſupradicta grandia vicia ſed etiaꝫ omnia alia ſcilicet ⁞ ſ que eſt ſubitus animi mot⁹ ⁞ ſ de alio ſublimato
ponite † omnia ⁞ iram ⁞ indignatio
† ſ affectum ire ⁊ indignationis ⁞ ſ in fratrem.
nem. † maliciam. ⁞ blaſphemiam.
ſ vel turpiloquium † ſ Et ſi in corde ſit concep⁹
Turpem ſermonem de † ore veſtro
ne emiſeritis. † Nolite mentiri in/
ſ alij alijs † ſ quid per ſingula ⁞ ſ homo vetus. vita vet⁹ in peccatis ſcōm adā ſ habitū peccatoꝝ
uicem. † expoliantes vos ⁞ vetereꝫ
† ſ vt nec interdum actus peccati aſſit
hominem † cum actibus ſuis. et in
† ſ habitum virtutum. qui non caret actib⁹ ⁞ ſ q̄ꝛ magis et magis creſcit ⁊ acquirit cognitionē dei
duentes † nouuꝫ cuꝫ ⁞ qui renouat

ſcdm corpus · non ſm animam ·

¶ Scdm imaginem.i.rationez. N. aliud non moneo · niſi qd ratō veſtra ſuadet hec eſt imago ad quā deus creauit hominez vt rationalis eſſet · ⁊ celeſtia ſemper diligeret

¶ Ambro. Imago quam de agnitōne dicit recreari que ⁊ in femina eſt · alia ē · alia illa ad quam fact⁹ eſt primus homo · vñ ſup ad chorinth. Uir eſt imago ⁊ gloria dei. Mulier autem gloria viri. Illa imago ē · vt quomodo ex vno deo omnia · ita ex vno homine oēs homines eſſent

¶ Ubi non eſt maſculus. Scdm corpus ſunt maſculi ⁊ femine · ſ; ſcdm ſpiritū mentis non · in quo renouamur ſcdm imaginem creatoris.

¶ Ubi non eſt maſculus ⁊c. Et eſt ſenſus In nouo homine nulla exterior diuerſitas alicui ꝓiudicat .ſ. nec ſeruū · nec natōnū · nec obſeruatōnuz · nec linguarum · nec condicionum · ſ; chriſtus ē oīa .i.oēs partes noui hominis ſunt opera xp̄i Et ipſe chriſt⁹ ē in oībus fidelib⁹ qui per eū noui ſunt.

¶ Sicut et do. do. In cuius rei ſacramē to lauit chriſtus pedes diſcipulor ⁊ dixit. Exemplum dedi vobis · vt ⁊ vos ſimiliter faciatis. Innicē itaqꝫ nobis delicta donemus ⁊ pro delictis inuicem orem⁹ · atqꝫ itaqꝫ quodammodo pedes noſtros inuicem lauem⁹. Et nota · quia vt luceꝫ poſſit habere · ad hec eos facienda monet q̄ meritum collocāt apd deuz · ab illicitis abſtinere facit timor. Ueret enim ne mala faciens penis ſubdatur. Hec que nunc facienda monet ad profectū meritor pertinēt. Qui ergo ab illicitis abſtinet · laudem habet. Qui vero a licitis etiam temperat laudem habet ⁊ premium

¶ Charitatem. Auguſtinus. Ipſa eſt enim eminentior via que ſuper eminet ſcientie ⁊ omnibus preceptis. Hec eſt veſtis domini inconſutilis de ſuper contexta. Inconſutilis · ne aliquando diſſutilis · que ad vnum perueniat · quia charitas in vnum omnes colligit.

† ſ Id eſt · in imagine in ratione ſcilicet que ē imago dei.

in agnitionem dei † ſecūdum imagi

† ſ in agnitionem ſui † ſ nouum hominem † ſ in quo nouo homine.

nem eius qui † creauit † eum · † vbi

ſ Id eſt · diſcretio maſculi ⁊ femine † ſ nullis officit vel ꝓficit qꝫ de his vel de illis nati ſint ſ nullus vt indignus excipitur.

nō eſt maſculus ⁊ femina · † gētilis

† ſ Non aliqui ſunt ibi digniores eo qꝫ ipſi hoc habent · vel eo minus digni · quia non habent.

⁊ iudeus · † circunciſio ⁊ preputiuz

ſ Non propter iſta aliquis ibi dignior eſt vel minus dignus

barbarus ⁊ ſcita · ſeruus et liber ·

ſ omnes partes noui hominis ſunt opera chriſti † ſ fidelibus.

ſed omnia in † omnibus chriſtus.

ſ quia chriſtus eſt omnia in omnibus † ſ Id eſt · vere † ſ quos deus ab eterno elegit.

Induite vos ergo † ſicut † electi † dei

ſ ſacramentorum participatione ſ Et quia iam ſancti · ⁊ quia deus dilexit † ſ a deo † ſ affectum pietatis erga omnes.

ſancti ⁊ † dilecti · † viſcera miſericor

† ſ animi ad benefaciendum parati ſ executionē miſericordie † ſ vt humiles corde ⁊ habitu.

die · † benignitatem · † humilitatem

ſ in omnibus modum ſeruantes † ſ in aduerſis tolerandis † ſ alter alterius onera portet.

modeſtiam · † patientiam · † ſuppor

† ſ Si alter alterum offendat · non ſolum non vindicet · ſed donet

tantes inuicem · ⁊ † donātes vobis

metipſis · ſi quis aduerſus aliquez

habet querelam : ſicut ⁊ dominus

ſ integre ⁊ pure † ſ magis

donauit vobis · ita ⁊ vos. † Super

ei ſtudēdum ē virtuti · que maior eſt omnib⁹ ſ ſtudioſius alijs petite charitatem · vel que eſt ſuper omnia.

omnia autem hec charitatem con

† ſ Cetera faciunt perfectuz · charitas omnia ligat ne abeant.

tinuam habete : † quod eſt vinculū

† ſ quam chriſtus habuit ⁊ haberi precepit · vel quam inter deum ⁊ homines fecit · ſit in conſcientijs veſtris, cauſa exultationis quod vtiqꝫ erit ſi habeatur charitas · que veram habet pacem · quaz puro corde cuſtodit

perfectionis. Et † pax dei exultet i

cordibus veſtris · in qua ⁊ vocati

† ſ per eam poſiti † ſ eccleſie † ſ de his omnib⁹ † ſ deo

eſtiſ † in vno † corpore : ⁊ † grati † eſto

† ſ Premittit per quid hec poſſint · vt ſcilicet prudenter doceant ⁊ moneant · quia.

te · † Uerbum chriſti habitet in vo

† ſ vt omnem intellectum ſcripturarum habeatis

bis abundanter · † in omni ſapien

† ſ vos ⁊ alios, de ignoratis ſ de his que continē tur ſ de ſcitis.

tia † docentes et commonētes voſ

† ſ qui de moribus. † ſ de laudibus dei.

metipſos in † pſalmis ⁊ † hymnis ⁊

ſ de eterno bono † ſ His docti ⁊ commoniti : cantantes ad honorem dei · non ſolum labijs · ſed cuz intellectu · vel attenti in gratia, .i. in conſideratōne beneficiorum dei.

canticis ſpiritualibus : † i gratia cā

† ſ ad honorem domini.

tantes in cordibus veſtris † domi

† ſ quia precepit laudari deum in corde · nūc verbis ⁊ factis nomen chriſti exaltari precipit ſ Preterea.

no. † Omne quodcunqꝫ facitis in

ſ † ſ ad gloriam chriſti · non veſtram

verbo aut in opere · omnia in † no

mine domini noſtri iheſu chriſti fa

ſ tunc vere ſ non legi

cite : gratias agentes deo et patri

ſ chriſtum · per quēm deus dedit omnia.

per ipſum. Mulieres ſubdite eſto

† ſ tam perfecte ſicut dominus mandauit † ſ nō contra dominum.

te viris : † ſicut oportet † in domino

† ſ Rigorem dominij mollit.

Uiri † diligite vxores veſtras : ⁊ no

ſ acerbi

lite amari eſſe ad illas. Filij obedi

te parentibus veſtris per omnia :

ſ Si per omnia obeditis · ita tamen ſi in domino † ſ vel hoc enim placet deo.

hoc enim † placitum eſt deo. Pa

† ſ Contra vos ſ vel iracundiam.

tres nolite ad † indignationem pro

ſ aliqua aſperitate † ſ vel puſillanimes ſ non potentes diutius pati.

uocare filios veſtros : vt † nō puſil

ſ Et vos

lo animo fiant. Serui obedite per

† ſ qui ſcdm carnem dominātur † ſ ne dicam ſpiritualibus tantum.

omnia † dominis † carnalibus · non

ad oculum ſeruientes quaſi homi

ſ nō deo † ſ placere volentes † ſ pura intentōne tales in corde · quales extra.

nibus † placentes : † ſed in ſimplici

† ſ Quem non poteſtis fallere

tate cordis timentes † dominum.

† ſ Et non quaſi timentes penaz a deo · ſed ex voluntate.

Quodcunqꝫ facitis † ex animo ope

† ſ ſeruientes

ramini · † ſicut domino ⁊ non homi

† ſ pro hac humiliatione.

nibus : † Scientes qꝫ a domino ac

† ſ pro hac humiliatione

cipietis † retributionem hereditatiſ

ſ preter domios etiā ſ dominantiū † ſ ī his que iubet † ſ Ita eſt vt dixi ſeruiendum · non pro crudelitate dominorum dimictendum · quia qui facit iniuriam · ſiue ſeruus · ſiue dominus.

Domino chriſto † ſeruite. † Qui ei

iniuriam facit : recipiet id quod ini

† ſ nulli parcetur pro maioritate ſua

qꝫ geſſit. † Et non eſt perſonaruz ac

ceptio apud deum.

¶ C. IIII.

¶ Pax. Eſt neceſſaria ad vnitatez corporis quā ipſa facit.

¶ Pax dei. Pōt pax dici · etſi nō habet charitatē · charitas vero ſp ſecū habet pacē.

¶ Docentes et cōmonentes. Ut doctrina fiat illis qui neſciunt. ⁊ commonitō illis qui ſciunt

¶ Omne quodcunqꝫ ⁊c. Quia precepit ſupra deum laudari in corde nunc ⁊ in verbis ⁊ in factis nomē dei laudari ⁊ exaltari hortatur · vt ſic verba nr̄a ⁊ opa careant reꝑhenſione · vt magnificetur dn̄s cui⁹ magiſterio ĩuitupabiles ſunt diſcipuli.

¶ Omnia. Nō ſolū que facitis in verbo vel opere · ſ; omnia · etiam cogitatōes · ⁊ ſiq̄ alia ſūt · vel quidq̄d facitis facite omne. i. perfectū deo attribuendo · ⁊ hoc eſt · facientes in nomine.

¶ Gratias agentes. Tunc eni vere agim⁹ gratias deo per chriſtum · ſi modum ꝑceptorum eius cuſtodiamus.

¶ Mulieres. De moribus hucuſqꝫ monuit oēs communiter nunc tranſit ad ſingularia precepta monēs diuerſos ſeparatim vt inuicem ſibi ſeruiant · non ſolum obediendo vt mulieres viris · ⁊ filij parentibus · ⁊ ſerui dominis · ſed etiam cōſulendo vt viri mulieribus · patres filijs · domini ſeruiſ. Hec ē pax domeſtica ⁊ cohabitātium ordinata a deo · concordia ⁊ clara iuſticia · vt ſcilicet qui excellunt ratione excellant domīatione.

¶ Nolite amari eſſe. Per hoc rigorē dominij emollit · vt poteſtate qua quis preualet ī dominatu vxoris ñ nimis ſeuere vtatur.

¶ Patres nolite. Modeſtos precipit patres eſſe filijs · ne coartati ab illis delinquāt in illos ⁊ deum offendant. Ira enī inconſiderata res eſt · ita vt aliquando nec ſibi parcat qui iraſcitur.

¶ Ex aio ope. ſi. do. et nō ho. Aug⁹. Eam enim deus innocentiam probat · qua homo non metu pene fit innocens · ſed amore iuſticie. Nā qui timore non peccat · quāuis non noceat alijs · ſibi tamen plurimum nocet.

Simulata inocẽtia ñ eſt inocẽtia · ſimulata equitas non eſt eqtas ſ; duplicatũ peccatum in q̃ eſt iniquitas ⁊ ſimulatio.

C. IIII.

Domini qd iuſtum. Boni qui imperant · ſeruiũt: q2 nõ cupiditate dñandi iperãt · ſ; officio conſulẽdi ⁊ bñficia puidẽdi.

Oſtium. Id eſt · os meũ faciat apertuz quod ad hoc datũ eſt vt inde prodeat vbũ. Apertum eſt · quando multa ⁊ magna dicit.

In ſapientia. Caute cõuerſandũ inter perfidos ne ſcandalizentur: ne fiat eis occaſio blaſphemãdi · ⁊ icitentur ad pſequẽdũ.

Tempus redi. i. opportunitatẽ pdicãdi eis aliquibus modis preparantes.

Ut cognoſ. q. cir. ⁊c. Magis cauet qui ſe videt cognoſci · q̃ q̃ ſe videt ignorari.

Uel accepiſtis. Qr rediyt ad me · ⁊ ido ſi venerit.

ſ pro ſeruitio † ſ per naturam · vt homines reputetis.
Domini quod iuſtum eſt † ⁊ equum ſer-
ſ ⁊ talia exigite · qualia vultis a vobis exigi
uis preſtate · ſcientes quoniam et
† ſ non impotentem ſ Singillatim diuerſos monui · cõmuniter autẽ nunc omnes.
vos dñm habetis † in celo. Orati
† ſ Etiã in nocte · vel nõ pigri ſ orõe ſ manẽtes
oni inſtate · vigilantes in ea i gra-
ſ de preteritis ſ inſtate dico
tiarum actione. Orantes ſimul et
pro nobis: vt deus aperiat hoſtiũ
† ſ ad exponẽdũ illud quod eſt ſecretum de chriſto. i. natiuitatem · ⁊ cetera
ſermonis · ad † loquendum myſteri-
ſ quia chriſti ſecreta expono
um chriſti. Propter quod etiã vin-
† ſ Ita ad loquẽdũ · vt manifeſtẽ apte qd abſcõditũ eſt infidelibus · ita conſtãter ⁊ diſcrete · vt oporeet me loqui · quia apoſtolus ſum.
ctus ſuz · † vt manifeſtem illud · ita
ſ quã habetis.
vt oportet me loqui. In ſapientia
ſ pficite ſ vos etiã ipſi † ſ illuminandos ſ extra eccleſiam
ambulate † ad eos qui foris ſũt: tẽ-
ſ nõ impediẽtes ſ habito tempore
pus redimentes. Sermo veſter
ſ vt gratus ſit auditorib9 ſ vel in gratia predicãda · non in lege † ſ ſapientie
in gratia † ſale ſemper ſit conditus ·
ſ ita ſ q2 aliter idiothe · aliter litterato · et alijs perſonis
vt ſciatis quomodo oporteat vos
† ſ tribulatõnes que vndiq; : vel que non vſq; ad animaz pertingunt
vnicuiq; reſpondere. † Que circa
† ſ ideo non fuit opus ſcribi.
me ſunt omnia † vobis nota faciet
ſ p hũc creditur miſiſſe epiſtolam † ſ in fide
tychicus chariſſimus † frater · et fi-
† ſ in predicatõne ſ in aduerſis ſ propter dominum. ſ Et hoc
delis † miniſter ⁊ conſeruus i do-
† ſ ad ſimile aliquid
mino: quem miſi ad vos in † hoc ip-
† ſ Scilicet ſ cauete ergo
ſum · † vt cognoſcat que circa vos
ſ contra mala mundi.
ſunt · ⁊ conſoletur corda veſtra cuz
oneſimo chariſſimo ⁊ fideli fratre ·
ſ tychicus ⁊ oneſimus
qui eſt ex vobis: qui omnia que
ſ vel ent.
hic agunt nota faciet vobis. Salu-
ſ. i. particeps ⁊ ſocius laborum meorum
tat vos ariſtarch9 ꝯcaptiu9 me9: ⁊
† ſ marco vel barnaba
marc9 ꝯſobrin9 barnabe · † de quo
ſ quod diſceſſiſſet · ⁊ ideo ne reciperetis · ſed ſi modo venerit † ſ iſta
accepiſtis † mandata. Si venerit
ad vos excipite illum. Et iheſus
ſ ſalutat vos † ſ iſti idem mecuz aſſerunt de gratia.
qui dicitur iuſtus · † qui ſunt ex cir-
ſ de iudeis ſ modo
cunciſione. Hi ſoli ſunt adiutores
ſ predicando † ſ poſito in tribulatione ſ vicem meam ſupplendo
mei in regno dei: qui † michi fuerũt
ſolatio. Salutat vos epafras qui
ſ non legis
ex vobis eſt ſeruus chriſti iheſu ·
ſemper ſollicitus pro vobis in ora-
ſ quib9 pro vobis orat vt perſeueretis. † ſ vt nihil adiũgatis preter ea que de9 vult
tionibus · vt ſtetis perfecti ⁊ † pleni
ſ ſollicitus eſt.
in omni voluntate dei. Teſtimoni-
um eni perhibeo illi · q habet mul-
ſ non ſolum orando · ſed ⁊ alijs modis · eſtote ergo pro vobis ſolliciti
tum laborem pro vobis · ⁊ pro his
qui ſunt laodicie · ⁊ qui hierapoli ·
ſ euãgeliſta
Salutat vos lucas medicus cha-
riſſimus: et demas. Salutate fra-
† ſ ſpecialiter · que predicatores recipit.
tres qui ſunt laodicie · ⁊ † nymphã
⁊ que in domo eius eſt eccleſiam.
Et cum lecta fuerit apud vos epi-
ſtola: facite vt ⁊ in laodicenſiuz ec-
† ſ quam ego eis miſi · vel quam ipſi michi · vt videatis hic eſſe reſponſum queſtionibus illis
cleſia legatur. Et ea † que laodicen-
ſium eſt vobis legatur. Et dicite ar-
ſ eſto ſollicitus
chippo. Uide miſterium quod ac-
ſ in his que ſunt domini
cepiſti in domino · vt illud ipleas.
ſ vt ſciatis epiſtolam a me miſſam
Salutatio mea manu pauli. Me-
† ſ qua cauſa patiar · quia ſolam fidem predico · vel vt ſimiliter patiantur: vel pro eo orent · vel neceſſaria miniſtrent · vel prebeant ſe tales · pro quibus non egre ferat pati.
mores † eſtote vinculorum meorũ.
Gratia domini noſtri iheſu chriſti
vobiſcum. AMEN.

Epiſtola ad coloſſenſes finit
Argumentum in primam ad theſſalonicenſes incipit.

Theſſalonicẽſes ſunt macedones. Hi in chriſto iheſu accepto verbo veritatis: perſtiterunt in fide · etiam in perſecutione ciuiũ ſuorum. Preterea nec receperunt falſos apoſtolos · nec ea que a falſis apoſtolis dicebantur. Hos collaudat apoſtolus · ſcribens eis ab athenis per tychicũ ⁊ oneſimũ acolithum.

Argumentum in primam ad theſſalonicenſes explicit.

C. I.

Facite vt et in loadi. ⁊c. Ambi. Ex hoc loco intelligim9 q generales ſunt inſtructiones apli · ⁊ ad oĩm hoĩm profectũ ſcripte ſũt epſe.

Et dicite archippo. Ambi. Prepoſitũ eorz p eos cõmonet vt qui regẽdã eccleſiã eorz accepit: ſit ſollicitus de eis. Plebis cã ſcribitur epła · ⁊ iõ nõ ad rectorem deſtinat.

Ut illud ipleas. Ut ſicut p inobedientia iſtorz ceſſauit · p correctõe accigat.

Memores eſtote ⁊c. Añq; ſalutatione ponat · premitit exhortationem dicens. Memores ⁊c.

Theſſalonicẽſes ſunt macedones. Qui facile ab apoſtolo cõuerſi · nec p tribulatões · nec p pſeudo potuerũt moueri. Erãt tamẽ aliqui ocioſi ⁊ curioſi, aliq̃ min9 de reſurrectõe ſentientes · nimis tenẽ d morte amicorum dolẽtes · aliqui etiaz fornicatores. Hos g corrigit · ⁊ pfectos monet non cedere aduſis · vel pſeudo apłis ⁊ vt alios corrigãt. Scripſit autem ab athenis.

Intẽtio apłi ẽ prauos ⁊ icorrectos corrigere · ⁊ bonos ad pſeuerãtiam aliorz ⁊ correctõnem cohortari.